

MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE ŠPECIALIZAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM
V ŠPECIALIZAČNOM ODBORE

ALGEZIOLÓGIA

1. Charakteristika špecializačného odboru

Algeziológia je špecializačný odbor, ktorý na interdisciplinárnom princípe zabezpečuje komplexnú diagnostiku, liečbu a prevenciu syndrémov chronickej nenádorovej a nádorovej bolesti, vrátane akútnych bolestivých stavov v spolupráci s inými špecialistami. Ide o tie bolestivé syndrómy, ktoré nereagujú na zaužívané liečebné postupy, pretrvávajú napriek odstráneniu príčiny alebo sú dôsledkom v súčasnosti nevyliciteľných ochorení a sú spojené s pretrvávajúcim utrpením a zníženou kvalitou života. Využíva pri tom prioritne možnosti príčinnej liečby bolestivých stavov a len v prípade nemožnosti ich použitia aplikuje u pacienta paliatívne liečebné postupy kontroly bolesti.

2. Dĺžka špecializačného štúdia

Špecializačné štúdium trvá najmenej 4 roky.

3. Požiadavky na zaradenie do špecializačného štúdia

Odborná spôsobilosť na výkon odborných pracovných činností v zdravotníckom povolaní lekár.¹⁾

4. Obsah a rozsah špecializačného štúdia

A. Teoretické vedomosti

A.1 Algeziológia

1. anatómia, fyziológia a patofyziológia bolesti,
2. diagnostika a spôsoby hodnotenia bolesti,
3. psychologické a etické aspekty liečby bolesti,
4. taxonómia bolestivých syndrémov (IASP klasifikácia, terminológia bolesti),
5. farmakoterapia bolesti (opioidové, neopioidové analgetiká, adjuvantné lieky), vrátane ich nežiaducich účinkov a limitácií ich použitia,
6. intervenčné algeziologické postupy (nervové blokády, neuromodulačné techniky), vrátane ich nežiaducich účinkov a limitácií ich použitia,

¹⁾ § 33 a 33a zákon č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a nariadenie vlády č. 296/2010 Z. z. o odbornej spôsobilosti na výkon zdravotníckeho povolania, spôsobe ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov, systave špecializačných odborov a systave certifikovaných pracovných činností v znení neskorších predpisov.

7. nefarmakologické postupy (rehabilitačné, chirurgické, psychologické postupy a akupunktúra v liečbe bolesti), vrátane ich nežiaducich účinkov a limitácií ich použitia,
8. nové trendy v algeziológii,
9. interdisciplinárny prístup v liečbe bolesti,
10. organizácia pracovísk pre liečbu bolesti.

A.2 Typy bolesti a vybrané bolestivé syndrómy

1. akútna bolesť,
2. nádorová bolesť,
3. chronická primárna bolesť,
4. chronická somatická bolesť,
5. chronická viscerálna bolesť,
6. chronická periférna neuropatická bolesť,
7. chronická centrálna neuropatická bolesť,
8. chronická psychogénna bolesť,
9. chronická pooperačná alebo poúrazová bolesť,
10. chronická muskuloskeletálna a radikulárna bolesť,
11. chronická bolesť hlavy a orofaciálna bolesť,
12. komplexný regionálny bolestivý syndróm,
13. fantómová a deafferentačná bolesť,
14. bolesť pri fibromyalgii,
15. chronická perineálna bolesť,
16. chronická bolesť v oblasti malej panvy,
17. chronická bolesť v geriatrickej medicíne,
18. bolesť v neonatológii a pediatrii.

A.3 Špecifické témy

1. identifikácia násillia páchaného na dieťati vo všetkých jeho formách, vrátane sexuálneho zneužívania dieťat'a a sexuálneho vykorisťovania dieťat'a, spolupráca s príslušnými štátnymi orgánmi,
2. identifikácia násillia páchaného na ženách a mužoch (vrátane seniorov) vo všetkých jeho formách, spolupráca s príslušnými štátnymi orgánmi,
3. problematika marginalizovaných rómskych komunít.

Ak účastník špecializačného štúdia témy uvedené v časti A.3 absolvoval v rámci iného špecializačného študijného programu alebo certifikačného študijného programu, nemusí ich opakovane absolvovať.

A.4 Všeobecné témy

1. prevencia a liečba alergických reakcií,
2. kardiopulmonálna a cerebrálna resuscitácia,
3. zdravotnícka legislatíva,
4. zdravotnícka etika,
5. systém verejného zdravotného poistenia,
6. systém sociálneho zabezpečenia a lekárska posudková činnosť,
7. práva pacienta, vrátane práv osôb so zdravotným postihnutím.

Ak účastník špecializačného štúdia témy uvedené v časti A.4 absolvoval v rámci iného špecializačného študijného programu, nemusí ich opakovane absolvovať.

B. Praktické zručnosti

B.1 Počet zdravotných výkonov

Zdravotný výkon	Počet	
	asistencia	samostatne
1. Diagnostika bolesti		
1.1 Vyšetrenie pohovorom a edukácia		
komplexné vyšetrenie algeziologické	100	50
kontrolné vyšetrenie algeziologické	400	50
algeziologické konzílium pri lôžku pacienta	50	10
edukácia pred nastavením na liečbu opioidmi	30	10
usmernenie a cielená odborná inštrukcia (prístroje, životospráva)	30	10
pohovor v súvislosti s onkologickým ochorením	30	10
pohovor o závislosti na alkohole, alebo na narkotikách	10	5
1.2 Fyzikálne vyšetrenie		
vyšetrenie statiky a dynamiky chrbtice	100	30
1.3 Vyhodnotenie skórovacích a diagnostických dotazníkov		
testovanie samostatnosti (karnofského index)	50	10
skórovanie bolesti (kód bolesti iasp)	50	10
globálne skóre bolesti (gsb)	50	10
test na testovanie neuropatickej bolesti (painedetect)	20	5
predikcia liečby nádorovej bolesti (edmontonský systém)	20	5
testovanie kvality života (sf-36)	20	5
test depresie (beck, zung, yasavage...)	20	5
blumbergov skórovací systém (krbs)	20	5
brief pain inventory (bpi)	20	5
oswestry disability index (obmedzenie bežných denných aktivít)	20	5
2. Liečba bolesti		
2.1 Intervenčné postupy		
infiltrácia trigger point a tender point pri chronickej bolesti	100	20

aplikácia lieku infiltráciou	100	20
kaudálna anestézia/analgézia	100	20
intravenózna analgézia infúziou	100	20
blokáda SI kĺbu	100	20
perkutánná blokáda nervu a nervovej pletene s použitím zobrazovacej metódy	50	10
blokáda ganglion sphenopalatinum transnazálne	50	10
blokáda periférneho nervu s použitím zobrazovacej metódy s jeho terapeutickou neurostimuláciou	10	5
blokáda výstupov n. trigeminus	10	5
blokáda štruktúr sympatikového nervového systému s použitím zobrazovacej metódy, ako napr. paravertebrálny blok, erector spinae plane block, blok gngl. stellatum a pod.	10	5
blok intervertebrálneho kĺbu a mediálnych ramienok s použitím zobrazovacej metódy	10	2
anestézia intravenóznou aplikáciou anestetika podľa biera	10	2
elektrostimulačná diagnostika uloženia katétra (ihly) pre zvodovú anestéziu	10	5
kryoablácia alebo rádiovlnová termokoagulácia na nervovom tkanive s použitím zobrazovacej metódy	10	2
2.2 Ostatné liečebné postupy		
priloženie prísaviek alebo baniek	100	20
aplikácia prístroja Rebox	10	5
aplikácia prístroja TENS	10	5
monitorovanie pulznej oxymetrie počas anestézie a intenzívnej starostlivosti	10	5
aplikácia kapsaicínovej náplaste	10	2

B.2 Rozsah povinnej odbornej zdravotníckej praxe

Pracovisko	Dĺžka
lôžkové algeziologické oddelenie alebo iné pracovisko pre liečbu bolesti, z toho:	48 mesiacov, z toho:
algeziologické pracovisko vzdelávacej ustanovizne	3 x 2 týždne (v prvých troch rokoch prípravy)
	6 týždňov (vo štvrtom roku prípravy pred špecializačnou skúškou)
oddelenie vnútorného lekárstva	2 mesiace
oddelenie anestéziológie a intenzívnej medicíny	2 mesiace
neurologické oddelenie	2 mesiace
psychiatrické oddelenie	2 mesiace
chirurgické oddelenie	1 mesiac
zariadenie spoločných vyšetrovacích a liečebných zložiek v odbore fyziatria, balneológia a liečebná rehabilitácia	1 mesiac

zariadenie spoločných vyšetrovacích a liečebných zložiek v odbore rádiológia	1 mesiac
pracovisko intervenčnej algeziológie	2 týždne
neurochirurgické oddelenie	2 týždne
oddelenie klinickej onkológie	2 týždne
oddelenie paliatívnej medicíny	2 týždne
ortopedické oddelenie	2 týždne
oddelenie detskej anestéziológie a intenzívnej medicíny	1 týždeň
zariadenie spoločných vyšetrovacích a liečebných zložiek v odbore klinická biochémia	1 týždeň
nemocničná lekáreň	1 týždeň
ambulancia akupunktúry	1 týždeň

C. Návrik techník komunikácie

1. osobnostné predpoklady efektívnej komunikácie,
2. verbálna a neverbálna komunikácia,
3. asertívne zvládanie konfliktov a náročných komunikačných partnerov, vrátane osôb so zdravotným znevýhodnením, marginalizovaných rómskych komunít, ľudí bez domova, utečencov, migrantov a iných zraniteľných skupín, s ohľadom na ich špecifické potreby v komunikácii.

Ak účastník špecializačného štúdia témy uvedené v časti C. absolvoval v rámci iného špecializačného študijného programu alebo certifikačného študijného programu v období kratšom ako 10 rokov, nemusí ich opakovane absolvovať.

5. Ukončenie špecializačného štúdia

Špecializačné štúdium sa ukončí špecializačnou skúškou pred skúšobnou komisiou, ktorej súčasťou je obhajoba písomnej práce.

6. Výstupné vedomosti a zručnosti

1. aplikovať individuálne zvolené techniky liečby,
2. asistovať pri intervenčných výkonoch,
3. kontrolovať a dohliadať na dodržiavanie stanovenej liečby pacientovi,
4. evidovať a hlásiť nežiaduce účinky liečby,
5. identifikovať riziká vzniku chronickej bolesti a jej liečby,
6. indikovať a predikovať optimálne preventívne, diagnostické a terapeutické postupy,
7. interpretovať získané výsledky diagnostiky,
8. monitorovať vitálne funkcie počas intervenčnej liečby bolesti,
9. nastaviť pacienta na individuálne zvolenú liečbu,
10. navrhovať opatrenia na zlepšenie zdravia pacienta,

11. odobrať anamnézu bolesti,
12. optimalizovať užívanú farmakoterapiu bolestivých stavov,
13. podať vhodne zvolené farmaká vo vhodnej kombinácii a dávke,
14. poskytnúť pacientovi odborné rady a odporúčania ohľadom jeho liečby,
15. posúdiť rozsah a štruktúru doposiaľ poskytovanej liečby u pacienta,
16. používať najmodernejšie liečebné postupy,
17. rozpoznať včasné i neskoré príznaky vzniku závislosti na omamných látkach u pacienta s chronickou bolesťou,
18. sledovať efekt nasadenej liečby,
19. stanoviť diagnózu a vypracovať individuálny liečebný plán pre pacienta,
20. ukladať opatrenia pre skvalitňovanie diagnosticko – liečebného procesu,
21. určiť optimálnu liečebnú stratégiu pacienta,
22. vyhodnocovať priebežné výsledky pomocných laboratórnych a zobrazovacích techník,
23. vykazovať štatistiku a rozsah poskytnutej zdravotnej starostlivosti,
24. využívať aktuálne zdroje odborných a vedeckých informácií pre vzdelávanie sa v liečbe bolesti,
25. zabezpečiť kvalitu a aktuálnosť poskytovanej zdravotnej starostlivosti,
26. zaznamenávať podrobnú a systematickú zdravotnú dokumentáciu,
27. odmerať intenzitu bolesti a jej ďalšie charakteristiky.